

1. Drie maanden onder de Sneeuw. — 3. Sint Gregoriusdag op School. — 6. Een moedig Meisje. — 7. Karel Cogge, De Overstroming aan den IJzer. — 8. Het Wonderlijk Gezelschap. — 11. Het Kermismeisje. — 12. Willem Tell. — 13. Beter een lap dan een scheur. — 17. De Zinneloozen van Gheel. — 20. De Klok van Stuivekenskerke. — 24. Grapjes en Vroolijke Verhalen. — 34. Nog Grapjes. — 35. Het Kindje van de Zee. — 37. De Bezembinders van Kleit. — 38. De Vlucht in de Koffer. — 41. De Gierigaard. — 43. De Veerman van 't Zwin. — 48. Eerlijk duurt 't langst. — 61. Streng Winters. — 62. De Wees in Londen. — 63. Sinterklaas op de Heide. — 66. De Kinderen van den Smokkelaar. — 67. De Paaschklokken. — 69. Leeuwte van Damme. — 70. Van Alles Wat. — 71. Nieuwsgierig Aagje. — 79. De verrassing van Oudenaarde. — 83. Op de Hooge Venen. — 85. De Overwintering van Nova Zembla. — 86. Hoogmoed komt voor den val. — 89. Her Spook. — 95. De twee Weesjes. — 96. De oude Redder. — 97. De Vlucht. — 101. Toch beter Thuis. — 105. Ongeluk en Geluk. — 108. Bieke. — 109. De oude Mantel. — 110. Robinson Crusoe. — 113. De Rooversjongen. — 114. Nooit Vergeten. — 118. De Spion van den Molen. — 119. De Kinderen van den Dokter. — 120. De ruwe Kerel. — 121. Tweemaal gevonden. — 126. De Kerels van Lampernisse. — 136. Thijl Uilenspiegel. — 137. Oom Tom. — 141. De Kerstavond van Bertje. — 143. De Reis in de Wildernis. — 168. Een jonge Held. — 169. Jacob van Artevelde. — 170. De overwinning van Karel. — 171. Geneveva van Brabant. — 172. De Avontuurlijke Reis. — 173. De strijd met den Wolf. — 174. Een vreeselijke Avond. — 175. De gevluichte Slaaf. — 176. In de Vliegmaschine. — 177. Een moedige Vrouw. — 178. Ontsnapt. — 179. Valsch beschuldigd. — 180. De Zoon van den Torenwachter. — 181. Terug bij vrouw en kinderen. — 182. De Reis van Columbus. — 183. De Schilder van Karel den Stoute. — 184. Het Spook van de Schelde. — 185. Het Avontuur in het gebergte. — 186. Jack de Cowboy. — 187. Hoe Jack prairieboer werd. — 188. De sterkste Voetbalclub. — 189. De Held van Tremeloo. — 190. De straf van 't Elzelareshof. — 191. De Cowboy van Fort Bell. — 192. Jeanne d'Arc. — 193. De wandelende Deur. — 194. De Avonturen van Geeraart. — 195. Geeraart in Rusland. — 196. Dikke Dries. — 197. De Roode Knuppels. — 198. Rosa van Dennenburg. — 199. De Wolf van Ghistel. — 200. De berooverde Molen. — 201. Zonderling gered. — 202. De Spaansche Furie. — 203. De Boeteling van Veurne. — 204. Een angstige Nacht. — 205. De Prins van Kakao. — 206. De dappere Elzie. — 207. De Avonturen van David. — 208. In en uit de Gevangenis. — 209. De Spion voor zijn land. — 210. In het verwoeste Vlaanderen.

Vraag elke week het nieuwe boekje aan uw dagbladverkoopster, want de reeks van deze veel gevraagde boekjes gaat gedurig voort.

— PRIJS 60 CENTIEM —

Boekdrukkerij R. Bracke, Baesrode

Echte Vrienden

O. Geelink

ECHE VRIENDEN

I.

Emiel Braam had een hard leven. Zijn vader was al jaren dood. Toen bleef moeder arm achter, met Julia, een meisje van veertien jaar, en met twee zoontjes, Emiel, tien jaar en Pol, die nog niet gaan kon.

Moeder had zware jaren gehad dan. Nu moest ze nog hard werken. Julia en Emiel hielpen haar; de eerste was meid bij den notaris op het dorp, en Emiel woonde bij een boer.

Hij wachtte de koeien, en hielp ook in stal en schuur en, in den drukken tijd, op het land. Te vijf uur werd hij uit bed gejaagd, en 't was soms half tien, eer hij er naar toe mocht.

Ieder op de groote boerderij scheen hem als knecht te gebruiken. De boerin en haar dochters zonden hem om boodschappen en bromden als hij

niet gauw terug was van het dorp. De boer en zijn zonen schenen hem altijd noodig te hebben, wanneer de knechten en werklieden rustten. En eveneens de knechten gaven Emiel allerlei bevelen.

Eens had Emiel Braam geweigerd te doen, wat een knecht zei, en geantwoord:

— Dat is uw werk... De baas heeft het u opgedragen.

— Wat hebt gij praatjes te maken, zoon van een verongelukten dronkelap! had de knecht hem toegesnauwd.

Toen was Emiel beschaamd weggeslopen. Ieder op 't dorp wist, dat vader Braam veel in de herbergen had gezeten en op een avond dronken in de beek sukkelde en verdronk.

En 't was onrechtvaardig, zeer onrechtvaardig, maar toch toonden veel menschen daarom misprijzen en zelfs verachting voor Emiel Braam.

— De zoon zal worden als de vader was. Zulk kwaad is ingeboren, zeiden de menschen.

Op school had Emiel Braam zich toch goed gedragen en flink geleerd. Maar ook daar waren er jongens geweest, die hem schuwden.

Toch bezat hij een goeden kamaraad, Victor Bellens, den zoon van een boerenwerkman. Victor woonde alleen met zijn vader. Moeder was overleden en Victor had geen broers of zusters. De knapen wandelden, wanneer Emiel vrij was of Victor kwam naar de hofstede, als Emiel er thuis

moest wachten. Vrouw Braam was altijd minzaam jegens den moederloozen Victor.

Een prettig leven had Emiel Braam dus niet. Op de boerderij moest hij dikwijls hooren, dat hij uit medelijden was genomen. Julia was beter bij den notaris en zijn vrouw, want het waren vriendelijke menschen.

Emiel wilde niet klagen tot zijn moeder, die al verdriet genoeg had. Hij verkropte leed en onrecht. Als hij grooter was, zou hij wel beter den kost verdienen en moeder meer kunnen helpen. Die gedachte troostte hem.

Zoo ging de tijd voorbij. Miel was nu zeventien jaar.

Op een Zondag verwachtte hij weer Victor Bellens. De boer en zijn gezin waren op bezoek bij familie en de knechten uit. Emiel moest op de hoeve passen. Hij stond aan de poort. 't Was een schoone Zomernamiddag. Ginder kwam Victor al, een groote, stevige knaap.

De kamaraden begroetten elkaar hartelijk.

— Miel, ik heb groot nieuws, zei Victor.

— Wat dan?

— Ik ga de naaste week met vader naar het Walenland. We zullen er in de koolputten werken. Er zijn er nog van ons dorp. Er is veel meer te verdienen dan op het land...

Emiel Braam zette groote oogen op.

— In de koolputten werken, herhaalde hij.
Onder den grond?

— Natuurlijk, de kolen zitten diep onder de aarde. We hebben 't dikwijls gezien op de prent in school.

— Zult ge daar durven werken?

— En waarom niet? Zoo velen doen het... En ik ben bij vader. 't Zal eerst vreemd zijn.

De vrienden strekten zich in 't gras van den boomgaard uit. En ze spraken voort over dat groote nieuws.

Maar Emiel werd wat triestig, want Victor had al verteld, dat hij maar eens in de maand naar huis zou komen.

— Van de vier Zondagen zal ik er u maar een zien, sprak hij.

— Ja, dat is spijtig... Maar, Miel, ga ook mee!

— Naar de koolputten?

— Ja... Ge zijt ook groot en sterk... En ge zult er al wat meer verdienen dan hier!

— 'k Zal niet mogen van moeder...

— Vraag het! Ge zult bij mijn vader zijn! Zoudt ge willen?

— O, ja...

— 't Is hier op 't hof niet plezierig...

— Ha, neen...

Den ganschen namiddag praatten ze over de koolmijnen, als kenden ze er reeds alles van...

En 's avonds kon Emiel niet gauw in slaap geraken...

II.

Moeder Braam had eerst veel bezwaren gehad. Maar vader Bellens kwam eens met haar praten. 't Werd toch tijd, dat Emiel nu eens ophield met koeien wachten. En boer Dooren buitte den jongen al te erg uit. Miel kreeg een bespottelijk loon. Op 't land was evenmin veel te verdienen. Aan mijnwerkers betaalde men flinke loonen en moeder Braam zou dat geld toch kunnen gebruiken. Pol was nog klein.

En dan, Emiel zou onder toezicht zijn van Bellens. Elke maand kwam hij naar huis

Gevaar in de mijn! Duizenden werkten er toch. En op hofsteden en akkers gebeurden toch ook wel ongelukken.

Zoo praatte de vader van Victor. En eindelijk stemde moeder toe. Emiel mocht met Bellens en Victor mee.

Op een avond zou Emiel het den boer Dooren zeggen, dat hij uit zijn dienst ging.

't Was na het eten.

— Hoe is het? vroeg de boer. Zit ge te rentenieren, Miel? Is er niets meer in den stal te verichten?

— Ja, baas, maar ik moet eerst wat zeggen...

Miel's stem beefde wat.

Allen keken den jongen aan.

— Ge moet van uw moeder zeker opslag vragen? hernam Dooren. Spaar die woorden, jongen! We hebben u uit medelijden genomen en ge hebt alle reden om tevreden te zijn. Voor opslag ben ik stokedoof.

— Neen, baas, 't is dat niet...

— Zeg dan, wat het is! bromde de boer. En zit niet zoo te gapen!

— Ik zeg mijn werk op, baas.

— Wat! riep Dooren, nu verbaasd en zelfs wat verschrikt uit. Ge wilt weg van 't hof... Omdat ge geen opslag krijgt. Dat is nu de dank, omdat we u in huis genomen hebben!

— Niet voor opslag, baas... maar 'k ga naar 't Walenland, in de koolputten werken, stamelde Emiel.

Er werd spottend gelachen.

— Dat liegt ge! beweerde Dooren. Wat zouden ze met een koewachter in de koolputten doen!

— Ik lieg niet!

— Jawel... Ge wilt het voor me wegsteken, dat ge naar een andere hofstede gaat! Wie heeft er u onderhuurd?

— Niemand, baas! Ik ga met Bellens en Victor naar de koolputten.

— En moogt ge van moeder?

— Ja.

— Dan heeft uw moeder geen verstand... Gij, nu al van huis, zoo ver weg... En dat gevaarlijk

— 6 —

werk onder den grond, ge houdt het geen week uit... Zeg aan uw moeder, dat ze eens komt... Ik zal dan toch maar over wat opslag spreken.

— 't Is niet meer noodig, baas. Ik ga naar de koolputten... Het is geregeld!

— Ge wilt hier niet meer blijven? 't Verveelt u koeien te wachten... Wel, ik zou u heel den dag op 't land kunnen gebruiken...

Dooren erkende door die taal, hoe hij Emiel waardeerde om zijn ijver. Maar hij toonde het te laat.

— Ik wil niet op 't land werken, hernam de jongen. Ik kan meer verdienen in de koolputten.

— Vader, doe toch geen moeite om hem te houden, zei een der dochters. Als hij weg wil, laat hem loopen!

— Neem dat dan uit medelijden in huis! kloeg de boerin.

— Bazin, 'k geloof toch dat ik hard genoeg gewerkt heb voor mijn kost en mijn loon, sprak Emiel.

— Wel, ja, zet nog een brutalen mond op! snauwde de boerin. Er zal wat groeien van u ginder in 't Walenland... Drinken lijk uw vader!

— Laat vader met rust! riep Emiel verontwaardigd uit.

— Hoor eens... nu durft hij lawaai maken! spotte de oudste dochter. Vader, steek hem sef

— 7 —

fens buiten de poort; we hooren nu van welke familie hij is.

— Mijn moeder is zoo treffelijk als de uwe! antwoordde Emiel.

De tranen sprongen hem in de oogen. Zoo onrechtvaardig behandeld worden! Hij had hier al zoo veel moeten verduren. Emiel liep uit de keuken. Hij ging in den stal, en gaf voer aan de paarden.

De boer kwam wat later bij hem.

— En zit dat nu vast in uw hoofd, om naar de koolputten te gaan? vroeg hij.

— Ja, baas.

— Doe dan uw goesting. Wanneer vertrekt ge?

— Maandag over een week.

— Ge blijft zoo lang hier?

— Als de bazin en de dochters zwijgen over vader!

— Ja, ja...

— Ik weet, wat er met vader gebeurd is, maar toch wil ik geen kwaad van hem hooren, verzekerde Emiel.

— Dat begrijp ik...

De boer ging weer heen.

Emiel bleef dus nog ruim een week op de hoeve. De knechten gekten met hem en noemden hem reeds den zwarten mijnwerker, den neger, of ze

vroegen op hoeveel maanden hij rijk dacht te zijn!

Emiel liet ze praten en deed trouw zijn werk.

Toen hij de hoeve verliet en Dooren zijn loon uitbetaalde, gaf de boer hem wat meer en zei:

— Als ge 't ginder niet gewoon wordt, moogt ge altijd hier terug komen.

Maar de bazin en de dochters deden of ze Miels groet niet hoorden.

Op 't dorp werd er veel over de toekomstige mijnwerkers gepraat. En velen voorspelden, dat Emiel Braam ginder wel gauw een nietwaard zou worden, zooals zijn vader was.

Maar moeder had vertrouwen in haar jongen. Ze schreide toch, toen ze hem goeden dag kuste. En elken dag zou ze voor hem bidden.

Julia mocht mee naar den trein van haar mevrouw. En Pol deed zijn broer ook uitgeleide.

— Hoe, ge Miel laat vertrekken, zei Eugenie, een kommeer tot vrouw Braam, toen ze haar zoon nastarde. Hij is van onder uw oogen, vervolgde de babbelaarster, en er zal wat groeien van hem. Ook zwetsen en drinken als zijn vader...

Vrouw Braam antwoordde niet. Ze ging in huis en deed de deur dicht.

III.

Reeds een jaar werkte Miel Braam in de mijn

en elke maand kwam hij naar moeder en gaf haar een som geld. Hij bleef treffelijk en braaf.

Het scheen sommige menschen niet te bevallen, dat hun booze voorspellingen onvervuld bleven.

— Wacht maar, zeiden ze. Een jaar is niets... 't Aartje van zijn vaartje zal wel naar buiten komen.

Maar Bellens en zijn zoon Victor vertelden dat Emiel Braam nooit naar de herberg ging en den drank haatte... Miel wist te goed, wat een duivel de drank is.

Weer verliepen eenige maanden.

Zekeren morgen kreeg vrouw Braam een brief. 't Adres was niet door haar zoon geschreven; dat zag ze dadelijk. En ze schrok. Bevend scheurde ze den omslag en angstig begon ze te lezen.

Moeder barstte in tranen uit. Een Vlaamsch mijnwerker meldde haar, dat ze dadelijk moest overkomen, want dat haar zoon gevaarlijk ziek was.

Meer bijzonderheden stonden er niet.

— Wat is er moeder? vroeg Pol, die gereed stond om naar school te gaan.

— Miel is erg ziek... O, hij is misschien al dood! Loop rap naar den notaris en vraag, dat Julia komt!

Even later was haar dochter daar, hevig verschrikt en ook aan 't weenen.

Moeder en Julia besloten onmiddellijk naar

Miel toe te reizen. Ze vonden het vreemd, dat Braam niet had geschreven.

't Nieuws vloog door 't dorp.

— Een ongeluk met Miel Braam, zei men hier.

— Neen, hij is ziek, klonk het daar.

— 't Zal wel wat anders zijn, meende Eugenie de kommeer. Hij heeft voorzeker gevochten met een mes. Zijn vader was ook zoo'n wildeman.

En dan liep het rond, dat Emiel Braam in een twist erg gewond was geworden.

Intusschen waren moeder, Julia en Pol naar het station gegaan. Ze reden naar Geeraardsbergen en van daar hadden ze een trein recht naar Charleroi. 't Was een lange, droevige reis. En de trein reed hun veel te traag.

Zoo bereikten ze Charleroi. En ze stonden daar zoo vreemd... Maar Julia vroeg den weg. Ze waren nog een eind van de mijn en moesten met een tram mee. En dan was het nog een half uur te voet.

Ze trokken gedrieën langs den zwarten weg. Julia steunde haar moeder en hield Pol bij de hand. Moeder was zoo vermoeid, meer van verdriet, dan van de reis... En ze vreesde, dat haar brave jongen dood was...

Eindelijk kwamen ze aan 't dorpje, waar Miel verbleef. Julia had het adres van zijn kosthuis op

een briefje. Ze vonden dat in een nauwe, zwarte straat.

— O, wat zullen we nu hooren, kreunde vrouw Braam. God geve, dat Miel nog leeft...

Ze moest tegen den muur leunen, terwijl Julia aanklopte.

Een vrouw deed open... Ze keek verrast, dan medelijdend. Ze scheen te begrijpen, wie de bezoekers waren.

— Ge komt voor Braam? vroeg ze in het Fransch.

— O, vraag of Miel nog leeft! smeekte moeder.

Julia kende eenige woorden Fransch en na wat moeite verstond ze, dat haar broer in 't hospitaal lag en er hoop was op herstel.

Vlug vertelde ze het aan moeder over.

— Waar is dat hospitaal? kreet vrouw Braam.

Maar daar schoot een werkman op hen toe: 't was een kennis Frans Debare van Santbergen, tegen hun dorp.

— Ha, ge zijt hier! sprak hij. Ja, Fons Vermaere heeft u geschreven. Het gaat beter met Miel...

Hij zei tot de kostvrouw, dat hij de familie wel vergezellen zou.

— Ze mogen hier komen slapen, sprak de goedhartige Walin.

En nu stapte Frans Debare mee.

— Ge weet zeker nog niet, wat er gebeurd is, zei hij. Een ontploffing in de mijn... Niet heel erg... maar er was brand. Miel stond al bij den uitgang, buiten 't gevaar... Toen merkte hij, dat zijn kamaraad Victor nog achter was en diens vader ook... En hij keerde terug. Hij heeft Victor meegesleept; die was al buiten zijn zinnen. Een ander redde Bellens. Er zijn nog vier gekwetsten. Ja, toen Miel zoo terug liep, door den rook, sloegen er nog vlammen uit en hij kreeg brandwonden...

— O, is hij erg gesteld? vroeg moeder schreiend...

— Niet zoo erg... En ieder spreekt met lof van hem; hij is een ware held. Hij had kunnen vluchten zonder letsel, maar hij wilde zijn vriend niet in den steek laten. De burgemeester en de bestuurder van de mijn zijn aan zijn bed geweest... Miel was toen weer bij kennis en hij vroeg 't eerst van al naar zijn moeder...

— O, mijn brave jongen! Maar Frans, zal hij genezen?

— Ja, ja...

— Verbrand! 't Is toch niet op zijn oogen?...

— Neen... aan zijn handen... en zijn lijf...

Niet aan zijn oogen.

— Hij zal toch niet blind zijn?...

— Neen... neen... Geloof me!

— En hoe is het met Bellens en zijn zoon?

— Die zijn erger, maar de dokter heeft ook voor hen hoop. Een mijnwerker is dood boven gehaald.

Ze kwamen aan 't hospitaal. Een zuster hoorde, wie de bezoekers waren en knikte ze vriendelijk toe. Ze zou eerst Miel op hun komst voorbereiden...

En even later bestegen ze een breede trap en traden dan in een groote zaal... Er hing vrouw Braam een floers van tranen voor de oogen. Julia leidde moeder... Ze zag 't eerst haar broer, in een helder bed...

— Moeder! klonk het.

— Mijn jongen toch, o, mijn jongen! snikte vrouw Braam en ze boog zich over haar zoon en kuste hem.

't Was een roerend weerzien.

— En Julia en Pol ook, sprak Emiel. 'k Ben blij u te zien... En ik zal genezen...

— Ja, Miel, we zullen er God voor bidden, stamelde vrouw Braam. Ge hebt zeker veel pijn gehad? vroeg ze.

— Niet te erg... Ik word hier zoo goed verzorgd...

— En ge hebt u moedig gedragen...

— Moeder, ik kon Victor toch niet achterlaten... mijn vriend... Als ze op ons dorp leelijk deden tegen me... ge weet waarom... stond Victor altijd voor mij om me te helpen...

— Ja, zeker...

— En zijn vader was hier zoo goed voor me... Och, in zulke oogenblikken zoudt ge toch ieder willen helpen. We zijn allemaal makkers.

De dokter verscheen. En in 't Fransch zei hij, dat moeder fier mocht zijn op haar zoon. Debare vertaalde het.

— Vraag mijnheer of Miel goed genezen zal! drong vrouw Braam aan.

De geneesheer verzekerde, dat er geen gevaar meer was.

Bellens en zijn zoon lagen op een afzonderlijke kamer. Niemand mocht bij hen. Ze waren erg gesteld en moesten bijzonder behandeld worden. Toch was er veel hoop ook hun leven te redden.

Moeder, Julia en Pol bleven in het kosthuis; eiken dag bezochten ze Miel... En den derden dag mochten ze dan even bij Bellens en Victor. Dat was ook een roerende ontmoeting. Bellens schreide...

— Miel heeft mijn jongen gered! herhaalde hij telkens. O, ik ben hem zoo dankbaar.

IV.

Wat een drukte op 't dorp! Het groote nieuws werd nu algemeen verteld. Waar stonden nu de kwaadsprekers! Dus Miel Braam was in een gevecht gewond geworden! Hij had in dronken

schap ruzie gezocht! 't Was een « aartje naar zijn vaartje ».

Ja, waar bleven nu die babbelaars! Eugenie, de kommeer, sloot zich uit schaamte in haar huisje op.

De burgemeester liet een dagbladartikel aan den muur van 't gemeentehuis plakken. Ieder, die het nog niet wist, kon daar lezen hoe heldhaftig Emiel Braam zich gedragen had. Zijn leven wagen om dat van een ander te redden!

En nu was ieder vol lof... Emiel, zoo verhaalde men, had altijd treffelijk geleefd, nooit willen drinken; hij spaarde, wat hij kon van zijn loon, voor zijn moeder.

Boer Dooren beukte in zijn huis met de vuist op tafel en riep uit:

— Wie nog een kwaad woord over Miel Braam zegt, krijgt met mij te doen. We zijn hier te hard voor dien braven jongen geweest. Maar zijn moeder zal van mij gratis aardappelen krijgen voor heel den Winter en nog wat meer ook.

Moeder en de dochters zwegen. En nadien bekende de bazin ook, dat ze verkeerd had gehandeld jegens Miel.

Vrouw Braam, Julia en Pol bleven een week weg. Ze brachten Miel mee... 't Was bekend geraakt op 't dorp, dat ze aankwamen... En waarlijk, 't muziek haalde Miel bij den ingang van 't

dorp af en leidde hem met zijn familie naar 't gemeentehuis. Hier wachtte de burgemeester. Deze hield een toespraak. Vrouw Braam weende er bij. En de burgemeester spelde Miel een eereteken op, dat hij voor hem uit Brussel ontvangen had.

De dorpelingen juichten...

Eugenie, de kommeer, was te nieuwsgierig om thuis te blijven, maar ze hield zich toch op een afstand.

Emiel Braam zag nog wat bleek. Maar hij was genezen. Van Bellens en Victor hoorde men goed nieuws.

Een der eersten, die Miel de hand schudde, was boer Dooren. En hij beleed zijn vroegere onrechtvaardigheid.

— Maar we zijn toch als vrienden gescheiden, sprak Miel op hartelijken toon.

— Ja, en we zullen vrienden blijven.

En Dooren leverde de aardappelen en een zak tarwe er bij.

— Ge moet me niet bedanken, zei hij. 't Is een teruggave voor hetgeen ik Miel vroeger onthouden heb.

Ondanks hun wedervaren bleven Bellens en Victor toch mijnwerkers. Op aandringen van moeder, keerde Emiel echter niet naar de streek van Charleroi terug.

Hij begon op 't eigen dorp handel in steenkool.

De notaris hielp hem aan geld, om de zaak in gang te steken. Emiel won veel klanten, ook in den omtrek tot Ninove en Geeraardsbergen toe.

Julia kwam hem en moeder helpen. En Poi mocht lang naar school gaan. Geleerdheid zou te pas komen om de zaak later uit te breiden.

Bellens en zijn zoon woonden nu in het Walenland. Maar dikwijls bezochten ze hun goede vrienden, de familie Braam.

Eenige jaren later werd Julia de vrouw van Victor Bellens. Toen liet Victor ook de mijn varen. Hij begon een handel in bouw materiaal op zijn dorp. Vader Bellens woonde bij zijn kinderen in...

Neen, de voorspellingen van Eugenie en andere langtongen werden nooit vervuld.

Emiel Braam verdiende en genoot ieders achting en bezorgde zijn geliefde moeder een gelukkigen ouden dag.

Boer Dooren behoorde tot zijn goede vrienden.

EINDE.

GRIMM.

VAN EEN SCHOENMAKER, EEN KLEERMAKER EN WIJZE DIEREN.

Een schoenmaker en een kleermaker zouden samen de wereld intrekken. Peter, de schoenmaker, had wat geld, maar Hans, de kleermaker bezat geen duit. Ieder van hen had met Liesje willen trouwen. Liesje zei echter:

— Gaat eerst op avonturen uit. En ik zal zien, wie het voorspoedigst terug keert.

Peter, de schoenmaker, meende een slimme kerel te zijn en hield Hans voor een domoor. En hij hoopte den kleermaker in het ongeluk te storten. Dan kon hij, Peter, met Liesje trouwen.

— Ga maar met mij mee... ik heb geld, zei Peter, de schoenmaker. En ik zal voor u zorgen.

Tevreden nam Hans, de kleermaker, het voorstel aan.

Peter kocht onderweg wel eten, maar at zelf 't meeste op. En Hans werd met den dag magerder en kloeg van den honger.

Tien dagen waren ze nu op reis.

— Ik heb nog een duit, zei Peter. 't Is uit met eten. Maar er is volop te drinken.

— Waar? waar? vroeg Hans haastig.

— Waar? Overall! Water, vriendlief! Water! Dat is zeer gezond; het verdunt het bloed. Ik moet ook water drinken. Mijn geld is op.

— Maar water is geen eten! kloeg Hans. Van de lucht kan ik toch niet leven! Geef mij wat te eten, anders zal ik in het gras moeten bijten en aarde kauwen. Ik moet iets te bikken hebben.

— Welnu! Ik wil naar den bakker gaan en voor het laatste geld een broodje koopen; dat zal ik eerlijk met u deelen!

De valsche Peter liet zijn vriend op een steen wat uitrusten, ging naar een bakker, kocht daar vier broodjes, at er drie van op, dronk daarna een glas bier en keerde vervolgens naar zijn uitgehongerden vriend terug.

— Maar Peter! wat blijft ge toch lang weg, zei Hans. O, geef mij wat te eten, of ik val flauw.

— Ik heb moeten wachten tot het brood was afgekoeld, loog Peter. Warm brood is niet goed voor een leege maag. Hier hebt ge uw helft!

— Peter, ge ruikt naar bier!

— Ja, dat kan wel zijn; toen ik voorbij de herberg kwam, liep ik tegen den waard aan en die stortte per ongeluk een paar druppels op mijn frak.

Hans verslond zijn half broodje met wolvenhonger, dronk een weinig water en wandelde hier-

op verder met zijn valschen gezelschap. Beiden spraken geen woord tot elkander.

Als zij tegen den avond weer door een dorp trokken, ging Peter een bakkerswinkel binnen, at zich den buik vol en kwam met een broodje bij Hans terug. Hans dacht dat zij dat broodje weer deelen zouden, maar Peter stak het in zijn zak.

Toen zij een bosch bereikten, zei Hans.

— Peter, waar is het broodje. Ik verga van den honger!

— Ik niet! antwoordde Peter spottend.

— Gij niet? riep Hans verschrikt uit, en hij bleef staan, terwijl hij op zijn beenen sidderde. Wreedard die gij zijt! Zult ge me niets geven?

— Veelvraat, die gij zijt! hoonde Peter. Dat broodje is van mij en gij krijgt er geen kruimel van, omdat ge mij hebt uitgescholden.

— Dan zal ik van honger sterven, riep de arme kleermaker uit.

— Sterf in vrede, man! antwoordde Peter. De dragers zullen u niet zwaar vinden.

— Geef me de helft van uw broodje, smeekte Hans.

— Ik denk er niet aan! Het heeft mijn laatste geld gekost. Hoeveel geld zou ik nu nog gehad hebben, als ik u niet met mij meegenomen en voortdurend te eten gegeven had?

— Maar gij zelf hebt mij toch gevraagd, met u mee te gaan.

— Geeft ge mij, dan geef ik u, hernam Peter. Mijn broodje is mij zoo lief als mijn oogen. Bijgevolg is het twee oogen waard; geef mij dus één van uw oogen en ge krijgt de helft van mijn broodje.

— O, wat word ik gestraft, omdat ik dezen man gevolgd ben, kermde Hans, maar strekte toch de hand uit naar het halve broodje, dat hij gulzig opat. Daarop stak de hardvochtige Peter hem een oog uit.

Desanderendaags kocht Peter weer een broodje en eischte het andere oog van Hans voor het half broodje.

— Maar dan ben ik stekeblind! jammerde de ongelukkige kleermaker. Dan kan ik niet meer werken; zonder minstens één oog kan ik niet naaien.

— Die blind is, heeft het goed. Hij ziet niet meer, hoe valsch en trouweloos de wereld is. Hij behoeft niet meer te werken, want hij heeft een goede verontschuldiging; aan een armen blinde geeft zelfs de gierigste nog een kleinigheid. Gij kunt als blinde nog rijk worden, terwijl ik wel altijd een arme schoenlapper zal moeten blijven. Mocht gij eenmaal rijk zijn, dan zult ge mij nog als weldoener roemen en uw rijkdom met mij deelen, zooals ik tot heden mijn armoede met u gedeeld heb.

Om niet van honger te sterven, gaf Hans zijn

trouweloopen gezel ook zijn tweede oog prijs. Toen dat gebeurd was en Hans hoopte, dat Peter hem nu aan de hand zou leiden, sprak deze:

— Ziezoo, nu heb ik u toch te pakken, domme Hans! Zoover wilde ik u hebben. Nu zijn de hekken verhangen: ik keer naar huis terug en trouw met Liesje! Ziet gij nu maar, dat ge verder komt.

Voort was Peter. Hans viel van angst en pijn bewusteloos ter aarde.

Na eenigen tijd kwamen drie dieren voorbij de plek, waar hij lag. Het waren een beer, een wolf en een vos. Zij beroken den bewusteloosen en de beer bromde:

— Dat mandier is dood! Hebt gij lust in hem! ik wil hem niet.

— Ik heb juist een uur geleden een vet schaap naar binnen gespeeld en op het oogenblik geen honger, zei de wolf. En deze kerel is dun en taai als een boomtak. Ik kan mijn tanden wel beter gebruiken.

— Die vent schijnt een kleermaker te zijn geweest, spotte de vos. Ik houd echter meer van een vette gans dan van zoo'n scharminkel. Als hij een bontwerker geweest was, dan zou ik hem den neus afbijten, omdat hij ons vel versneed. Maar hij is blind geweest en heeft dus nooit op een vos geschoten.

De arme Hans was ondertusschen weer bij kennis gekomen en bemerkte tot zijn schrik welk ge-

zelschap hij bij zich had. Hij hield zoo goed het ging zijn adem in, terwijl de dieren zich in zijn nabijheid in het gras neerlegden.

— Blind zijn is een groot ongeluk, sprak de vos, zoowel voor ons edele dieren, als voor die twee en enige dieren, die zich menschen noemen en die zich verbeelden zoo verstandig te zijn, maar integendeel zoo vreeselijk dom zijn, dat zij niets weten. Wisten zij wat ik weet, dan waren er geen blinden meer.

— Zoo! riep de wolf. Ik weet ook wat ik weet. Wisten dat de mandieren in de naastbijgelegen stad, dan zouden ze niet zoo'n brandenden dorst lijden!

— Hm, hm! bromde de beer. Wij beren zijn ook niet zoo dom uitgevallen, als dat menschen-tuig wel denkt. Ook mij is een geheim bekend en dat wil ik u beiden meedeelen, als gij mij het uwe meedeelt; maar laat ons eerst beloven dat we elkanders geheimen niet verraden zullen.

— Dat willen en zullen we niet doen, beloofde de vos.

— We moeten elkaar plechtig daarop den rechterpoot geven! sprak de wolf.

— Top! riep Bruintje en stak zijn harigen poot uit en toen de anderen hem de hunne toestaken, schudde en drukte hij die zoo krachtig, dat de wolf en de vos beiden huilden van de pijn en de arme blinde kleermaker van angst ineenkromp.

— Ik weet, zei de vos, dat het heden een bijzondere nacht is. In dezen nacht valt er een dauw, die goed is voor de oogen. Ieder die blind is en met dezen dauw zijn oogleden insmeert wordt weer ziende.

— Dat is een schoon geheim, sprak de wolf. Maar het mijne is ook niet te verachten. In de naaste stad, waar de koning van dit land woont, is geen druppel water te vinden. Ze lijden er dorst. Toch is daar volop water in die stad, maar ze weten het niet. Midden op de markt ligt een groote blauwe steen. Als die steen opgelicht wordt, zal er een waterstraal torenhoog uit den grond springen. Ha, hoe blij zouden die inwoners zijn als ze weer water hadden. Ik waarschuw u echter, dat ge er geen woord van zegt, anders bijt ik u de tong uit den bek.

— Er wordt niets gezegd, broeder Isegrim! bromde heer Bruin. Wat ik weet is dit: sedert zeven jaar is de eenige dochter van den koning ziek en geen dokter kan haar helpen, omdat niet een weet wat haar scheelt, hoe knap ze ook denken dat ze zijn. En nu is de ziekte van de koningsdochter zoo verergerd, dat haar vader heeft doen bekend maken, dat ze mag trouwen met die haar kan genezen. Maar niemand kan haar helpen, omdat niemand weet, wat ik weet! En dat is het volgende: De prinses heeft eens, toen zij nog zeer jong was, een goudstuk in de offerbus geworpen.

Zij was echter een weinig verlegen voor de vele menschen die in de kerk waren. En daardoor viel het goudstuk niet in de bus maar daarnevens in een spleet van den muur. Toen is de prinses ziek geworden en zij zal niet genezen, voordat men het goudstuk uit de spleet te voorschijn haalt en in de offerbus werpt. 't Is zeer eenvoudig, men heeft slechts naar de kerk te gaan en het geldstuk te zoeken.

Toen de dieren elkander zoo hun geheimen verteld hadden, stonden ze op, gaven elkaar den poot tot afscheid en gingen elk naar hun hol.

Hans was blij over alles wat hij gehoord had. Hij bestreek vlug zijn pijnlijke oogleden met den inmiddels gevallen dauw. En werkelijk, hij zag weer de glinsterende sterren aan den donkerblauwen hemel blinken en de toppen der hooge boomen. Wat was hij gelukkig!

Spoedig brak de morgen aan. Hans ging nu met nieuwe hoop op weg. In eenige dorpen, die hij doortrok wist hij van medelijdende menschen wat eten en drinken te verkrijgen. En zoo kwam hij eindelijk in de stad, waar zulk een groot gebrek aan water heerschte, en zelfs de koning er geen had.

Hans trad in een herberg en vroeg om een glas water. De waard keek hem minachtend aan en riep uit:

— Gij landlooper! Die kerel heeft niet eens

geld en wil water hebben. Meent ge soms, mosjeu, heer van Schralenstein, dat water hier maar voor niemendal te krijgen is, dat het heelemaal geen geld kost? Heb ik ooit van mijn leven gehoord!

— Heeft men hier werkelijk zoo'n gebrek aan water, als ik buiten vernomen heb? vroeg Hans. Waarom hebt ge hier dan een gemeenteraad! Ik zou wel een middel weten om aan uw waternood een einde te maken. Ik ben een bronnenzoeker.

Dit hoorden eenige raadsheeren, die aldaar een flesch champagne zaten te drinken. Ze deden dat uit gebrek aan water, anders zouden ze dat zeker niet gedaan hebben. Deze heeren traden nu dadelijk op Hans toe en vroegen hem op welke wijze hij water aan de stad kon bezorgen.

— Mijn edele heeren! sprak de kleermaker, alvorens ik u uit dezen nood redden zal, is het noodig dat ik door de regeering aangesteld word. Verlangt ge dat ik u een geheimen raad geef, dan verlang ik daarvoor vier of vijfduizend frank per jaar. Dan zult ge echter zien dat ik iets bijzonders kan doen.

De klk werd geluid om de raadsheeren van de stad bijeen te roepen.

In de gemeenteraad werd met algemeene stemmen besloten: « Er moet water komen tot elken prijs, eer wij hier geheel en al verdrogen! »

Nu werden er eenige raadsheeren tot den koning gezonden om hem te smeeken den vreemden

man aan te stellen als geheimraad. Het jaargeld zou uit de stadskas betaald worden. De koning was hiertoe gaarne bereid en vaardigde een besluit uit, waarbij de vreemdeling tot geheimraad werd benoemd. Hij voegde er echter bij, dat de benoeming alleen geldig was als die vreemdeling aan het watergebrek een einde had gemaakt.

Hans begaf zich nu in gezelschap van de raadsheeren naar de markt, zag reeds van verre den grauwen steen. Hij zei tot de stadsingenieur:

— Deze steen moet uitgebroken worden!

Toen men den steen omhoog hief, sprong een geweldige waterstraal de lucht in, en spoot zoo veel water uit, dat het in de goten stroomde.

Luid weerklonk het gejuich, en allen prezen Hans.

Nog dienzelfden dag werd de nieuwbakken geheimraad, dien men intusschen schoone kleederen, een rijtuig en knechten gegeven had, aan het hof geroepen bij den koning. Fier reed Hans naar het paleis, waar hij door den koning zeer vriendelijk werd ontvangen. Deze schonk hem een schoone ridderorde aan een lint van zijde.

De koning was weldra met Hans in een druk gesprek gewikkeld, en zoo kwam dit ook op de ziekte van de prinses. De koning vroeg nu aan Hans of hij als waterdokter het niet goed zou vinden, dat de prinses een waterkuur onderging.

— Neen, Majesteit, antwoordde Hans. Haar

kan het water niet helpen. Als ik de prinses mag zien, kan ik de oorzaak van haar ziekte wel vinden.

Daarover was de koning zeer verheugd en hij bracht zelf den wonderdokter bij de zieke prinses. Hans voelde haar den pols en zag dat ze zeer schoon was.

— Edele koning! sprak Hans deftig, de prinses kan genezen; maar ze moet daartoe naar de kerk geleid worden.

De prinses werd naar de kerk gedragen en de wonderdokter liet zich door haar den offerblok aanwijzen. Hij bekeek die bus nauwkeurig en vond werkelijk in een spleet het goudstuk. Hij gaf het de prinses in de hand en verzocht haar het in de offerbus te werpen. Zoodra zij het gedaan had, verdween haar ziekte, de gezondheid keerde weer en de prinses zag er uit als een bloeiende roos.

De koning was zeer blijde. En hij maakte van Hans een prins en liet hem met de prinses trouwen.

Na de bruiloft maakten de jonggehuwden een reis door het land. Zoo kwamen zij ook aan het dorp, waaruit Hans als kleermaker vertrokken was.

Daar stond voor een herberg een scharenslijper en hij sleep e nzijn vrouw draaide aan het rad. Die scharenslijper was Peter en de vrouw was Liesje.

Zij had Peter eerst niet willen hebben, maar toe-
deze haar verzekerde dat Hans dood was, was ze
toch maar met hem getrouwd.

Hans herkende Peter dadelijk aan zijn valsche
tronie en beval den koetsier halt te houden.

— Peter! riep hij.

Peter keek verwonderd op en vroeg:

— Wat beveelt mijnheer?

— Kijk me eens goed aan! hernam Hans.

De scharenslijper schrok. Hij herkende den
vroegeren kleermaker.

— Droom ik nu? vroeg hij.

Hans sprong uit 't rijtuig.

— Neen, ge droomt niet... Ik ben Hans, maar
geen magere kleermaker meer.

— Dat zie ik. Ik ben nu scharenslijper.

— Ik ben prins van het land en getrouwd met
de dochter van den koning.

— O, doe mij geen kwaad! smeekte Peter.

— Waarom zou ik u kwaad doen! Gij hebt
me in het groote bosch achtergelaten en daar vond
ik het geluk. Onder een hoogen eik kwam het ge-
luk tot mij. Liesje... hier hebt ge geld van den
blinden bedelaar, die ziende en rijk is geworden.

Hans klom weer in de koets en reed voort.
Peter staarde het rijtuig na.

— Wat is dat nu allemaal? vroeg Liesje.

— Ik heb geen tijd om het te vertellen. Ik wil
ook naar het bosch om het geluk! riep Peter.

En snel liep hij heen.

Peter kwam op de plaats bij den eik waar hij
Hans achtergelaten had.

Voor hem liep een vos. Daar kwam een wolf
aangesprongen. Peter wilde terugkeeren, maar
bemerkte tot zijn schrik dat er achter hem een
beer verscheen. Geen uitweg ziende klom hij in
den eik, denzelfden waaronder hij den ongelukki-
gen Hans het laatste oog uitgestoken had.

— Verrader! verrader! verrader! die gij zijt!
blafte de vos, huilde de wolf en bromde de beer,
tot elkaar.

Ieder van de drie dieren gaf den ander de
schuld, zijn geheim verklapt te hebben.

De twist liep zeer hoog. Eindelijk namen de
beer en de vos partij tegen den wolf. Hij had de
geheimen verklapt en zou daarvoor opgehangen
worden.

De vos draaide fluks een strop van een dunnen
tak; de beer hield den wolf vast, de vos wierp
hem den strop om den hals en beiden sleepten
hem daarop naar den eik om hem aan den onder-
sten tak op te hangen.

Met een wanhopigen blik keek de wolf om-
hoog. Daar zag hij eensklaps Peter tusschen de
twijgen zitten en huilde:

— O, valsche, onrechtvaardige wereld! Daar-
boven zit hij, die onze geheimen verraden heeft!
't Is een mandier,

Nu zagen ook de anderen naar boven. Ze lieten den wolf los. De beer klauterde in den boom en wierp Peter naar beneden. Daar ontvingen de vos en de wolf hem.

En toen de beer naar beneden kwam, hebben ze Peter eerlijk in drieën gedeeld en opgegeten, zoodat er geen beentje van hem is overgebleven.

Zoo loont het kwaad zijn meester.

EINDE.